

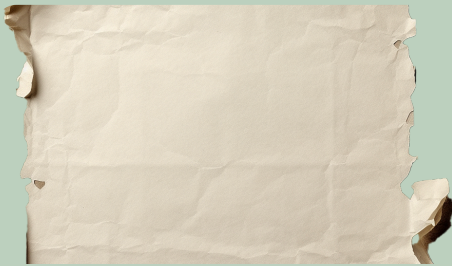
Հայաստանում ռեսուրսների արդյունավետ ու ավելի մաքուր արտադրության զարգացում

ՌԱՄԱ մեթոդաբանություն

Ռեսուրսների արդյունավետ և մաքուր արտադրությունը (ՌԱՄԱ) կանխարգելիչ բնապահպանական ռազմավարությունների համապարփակ և շարունակական կիրառումն է գործընթացների, ապրանքների և ծառայությունների արդյունավետությունը բարձրացնելու և մարդկանց և շրջակա միջավայրի համար ռիսկերը նվազեցնելու համար: ՌԱՄԱ-ն ուղղված է ավելի քիչ ռեսուրսներով արտադրելուն՝ միաժամանակ նվազագույնի հասցնելով շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները և բարձրացնելով ընդհանուր արտադրողականությունը: Փոքր և միջին ձեռնարկությունների (ՓՄՁ) համար ՌԱՄԱ մեթոդաբանությունը կարող է արդյունավետորեն նվազեցնել արտադրության ծախսերը՝ միաժամանակ բարելավելով ՓՄՁ-ների մրցակցային առավելությունը և կիրառելով էկոլոգիապես մաքուր գործելակերպ: ՌԱՄԱ-ն նաև արդյունավետ գործիք է ՓՄՁ-ների շրջանում շրջանաձև տնտեսության սկզբունքների ներդրման և խթանման համար:

ԳՈՀԱՐ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ ԱՁ - "TOO2P" - ԹՂԹԻ ՎԵՐԱՄՇԱԿՈՒՄ

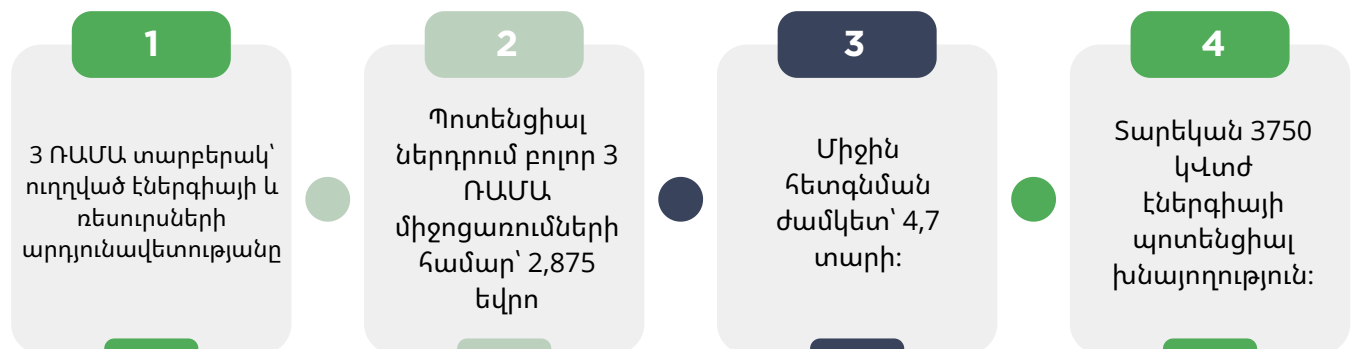
Կազմակերպության մասին

Գտնվելու վայր՝ Շիրակի մարզ, Գյումրի
Հիմնական արտադրատեսակ՝ վերամշակված թուղթ
Աշխատակիցների թվաքանակ՝ 3
Հիմնական շուկաներ՝ Հայաստան, Լիխտենշտեյն
Հիմնադրման տարեթիվ՝ 2020թ

«Գոհար Հարությունյան» ԱՁ-ն, որը սպառողներին ավելի հայտնի է որպես «TOO2P», իր գործունեությունը սկսել է 2020 թվականին՝ որպես թափոններ վերամշակող կազմակերպություն: Սկզբում ընկերությունը արտադրում էր դեկորատիվ թուղթ, որը մեխանիկորեն վերամշակվում էր ավելի քան երեք տեսակի թափոններից: Թղթի բաղադրությունը հիմնականում ներառում էր օրգանական, բուսական և թղթի թափոններ: Այս թղթե արտադրանքները հիմնականում օգտագործվում էին առանձին իրերի համար, ինչպիսիք են հրավերները, բացիկները, նոթատետրեր և էջանիշեր: 2022 թվականին թղթի մեխանիկական վերամշակման տեխնոլոգիայի բարելավման շնորհիվ ընկերությունը սկսեց տպագրության համար վերամշակված թուղթ արտադրել (հիմնականում օգտագործվում է վկայականների, դիպլոմների, շորհակալագրերի և պայմանագրերի համար): Արտադրության ծախսերը լուծելու և էներգաարդյունավետությունը բարելավելու ցանկությամբ ընկերությունը մասնակցել է ՌԱՄԱ Կանաչ Ակումբներ նախագծին EU4Environment-ի շրջանակներում (2019-2024): Այս հրապարակումը մանրամասնում է ընկերության փորձը, որը զեկուցվել է 2024 թվականին իրականացված մոնիտորինգից հետո:

ՕԳՈՒՏՆԵՐ

Action implemented by:

Նախագծի մոտեցումները

ՌԱՄԱ-ի գնահատումն ուսումնասիրել է արտադրական տարածքը և բացահայտել ՌԱՄԱ մի քանի տարբերակներ, որոնցից երեքը առաջնահերթություն են ստացել:

ՌԱՄԱ տարբերակ 1: Ֆոտովոլտային արևային (ՖՎ) վահանակների տեղադրում: 2,5 կՎտ հզորությամբ ՖՎ վահանակները կբավարարեն օբյեկտի կարիքները, ներառյալ ընդլայնված տարածքի լրացուցիչ էլեկտրաէներգիայի կարիքը (ընդլայնված տանիքի վերնահարկ): ՖՎ համակարգից էլեկտրաէներգիայի տարեկան արտադրությունը կկազմի մոտ 3,8 ՄՎտ/ժ:

ՌԱՄԱ տարբերակ 2: Օրգանական թափոնների օգտագործումը որպես պարարտանյութ: Վերամշակված թղթե ապրանքների արտադրության ավարտից հետո հումքի և թափոնների մինչև 20%-ը մնում է անօգտագործելի: Այս մնացորդային թափոնները կարող են օգտագործվել որպես պարարտանյութ: Պարարտանյութի արժեքը գնահատվում է մոտ 15000 դրամ (մոտ 36 եվրո) 1 տոննայի դիմաց:

ՌԱՄԱ տարբերակ 3: Կեղտաջրերի վերաօգտագործում ոռոգման համար: Եթե իրականացվի, ապա վերամշակման տեխնոլոգիան թույլ կտա ջրի 80%-ը ոռոգման նպատակով կրկին օգտագործել՝ ընդհանուր առմամբ, տարեկան 2200 լիտր:

ՊԱՀՊԱՆԵԼՈՎ ԶԵՌՔԲԵՐՈՒՄՆԵՐԸ Հիմնական ՌԱՄԱ գործողություններ

ՏԱՐԲԵՐԱԿ 1 Ֆոտովոլտային արևային (ՖՎ) վահանակների տեղադրում:

ՏԱՐԲԵՐԱԿ 2 Օրգանական թափոնների օգտագործումը որպես պարարտանյութ:

ՏԱՐԲԵՐԱԿ 3 Կեղտաջրերի վերաօգտագործում ոռոգման համար:

Հիմնական տնտեսական ցուցանիշներ

ՌԱՄԱ տարբերակներ	Ներդրում (եվրո)	Խնայողություն (եվրո/տարի)	Հետգնման ժամկետ (տարի)
Տարբերակ 1:	4,000	402	21.7
Տարբերակ 2:	-	7.1	-
Տարբերակ 3:	-	0.5	-

Ռեսուրսների խնայողություն

ՌԱՄԱ տարբերակներ	Ջուր (մ ³ /տարի)	Էներգիա (կՎտժ/տարի)
Տարբերակ 1:	-	3,750
Տարբերակ 2:	-	-
Տարբերակ 3:	2.2	-

Աղտոտվածության ընդհանուր նվազում

ՌԱՄԱ տարբերակներ	Ընդ. CO ₂ (տ/տարի)	Ընդ. թափոններ (տ/տարի)
Ընդհանուր:	1.6	0.198

Քանի որ մեր ամենօրյա աշխատանքից, 2023 թվականին մենք ներկայացրեցինք նոր արտադրանք՝ «TOOP recycling» խաղ-հավելվածը: Մինչ այս մենք նաև մշակել էինք «Էկո-հերոսի» կոնցեպտը, որի նպատակն էր մարդկանց թղթի թափոնները վերամշակել սովորեցնել: Հայ Էկո-հերոսների հիմնական նպատակն է ինտեգրել մշակութային և կրթական ասպեկտը վերամշակման մեջ՝ երեխաների և երիտասարդների շրջանում Էկո-գիտակցություն և պատասխանատվություն սերմանելով-ասաց տիկին Լիլիթ Մակարյանը, Գոհար Հարությունյան ԱԶ – «ՏՕՕ2Ք»:

ՌԱՄԱ Կանաչ ակումբների ներդրումը ԵՄ-ի կողմից ֆինանսավորվող EU4Environment Action-ի մի մասն է և իրականացվել է UNIDO-ի կողմից: Այս համատեքստում «ՏՕՕ2Ք» ԱԶ-ն միացել է EU4Environment-ի շրջանակներում մշտադիտարկվող ակումբների ծրագրին: Հետագա այցելություններ են իրականացվել նաև՝ ստուգելու առաջարկվող ՌԱՄԱ տարբերակների իրականացումը: EU4Environment-ն օգնում է ԵՄ Արևելյան գործընկերության երկրներին պահպանել իրենց բնական կապիտալը և բարձրացնել մարդկանց բնապահպանական բարեկեցությունը՝ աջակցելով շրջակա միջավայրի հետ կապված գործողություններին, ցուցադրելով և բացելով ավելի կանաչ աճի հնարավորությունները և ստեղծելով մեխանիզմներ՝ ավելի լավ կառավարելու շրջակա միջավայրի ռիսկերն ու ազդեցությունները:

Լրացուցիչ մանրամասների համար այցելեք՝ www.eu4environment.org

Այս հրատարակությունը պատրաստվել է Եվրոպական միության աջակցությամբ: Դրա բովանդակությունը բացառապես UNIDO-ի պատասխանատվությունն է և պարտադիր չէ, որ արտահայտի Եվրոպական միության տեսակետները:

© - 2024 - UNIDO. © ՄԱԿԱԶԳ: Բոլոր իրավունքները պաշտպանված են. Լիցենզավորված է Եվրամիության կողմից՝ համաձայն պայմանների

ՄԱԿ-ի Արդյունաբերական Զարգացման
Կազմակերպություն
տիկին Տատյանա Չերնյավսկայա
Հեռ.՝ +43 1 26 0 26 5520
Էլ. հասցե: t.chernyavskaya@unido.org

Կոնսակտներ՝ Կովկասի Տարածաշրջանային
Բնապահպանական Կենտրոնի Հայաստանի
ազգային գրասենյակ
Հասցե: Այգեստան փ.7, շենք N 2, 0010, Երևան
Կայք: www.recip.am
Հեռ.՝ +374-115-75-148